

Dönem : 1
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 952

İstanbul'da Taksim'de yapılacak otele Vakıflar Genel Müdürlüğünün katılmasına dair kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/803)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71/39/648

15 . 2 . 1965

Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 11 . 2 . 1965 tarihinde kararlaştırılan «İstanbul'da Taksim'de yapılacak otele Vakıflar Genel Müdürlüğünün katılmasına dair kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü

Başbakan

G E R E K Ç E

2762 sayılı Vakıflar Kanunu, Vakıflar Genel Müdürlüğüne ticari ve sınai İşletme ve teşebbüs-
lere katılma imkânını vermemiştir.

Her ne kadar anılan kanunun 13 ncü maddesinde: «... satılacak mallardan ele geçecek para-
nın bu maddelerde gösterilen yerlere sarfedilinceye kadar nemalandırılması...» öngörülmüş ise de
bu hükümle akaar ve hayrat satışlarından elde olunan paranın; kanunun gerekçesinde de açıklandığı
üzere tahdidî olarak o zaman faaliyette bulunan Vakıf Paralar İdaresinde ve bu gün için de
6219 sayılı Kanunla kurulan Türkiye Vakıflar Bankasında faizlendirilmesi kastedilmiştir.

Bunun dışında adıgeçen kaynaklardan elde olunan paranın yeni bir yagrimekul inşaa veya
satın alınmasına kadar hiçbir ticari ve sınai teşebbüse yatırılması kabil olmamaktadır.

Bu zorunluklardır ki Vakıflar Genel Müdürlüğünün herhangi bir ticari veya sınai teşebbüse ka-
tılması ancak özel kanunlarla sağlanabilmektedir.

Nitekim Bursa Çelik Palas Otel ve Kaphçalarına 923 sayılı Kanunla Vakıflar Genel Müdürlü-
ğünün katılması temin edilmiş, Vakıf Zeytinlikler ve Menba Sularının ticari esaslara göre işletil-
mesi hakkında yürürlüğe konulan 3913 sayılı Kanunda 2762 sayılı Kanundaki boşluğu doldur-
muştur.

Ancak her iki kanun da belli konular hakkında özel ve kısıtlayıcı nitelikte bulunmuştur.

Son defa yürürlüğe giren 6219 sayılı Türkiye Vakıflar Bankasının kurulmasına dair kanunla
da Vakıflar Genel Müdürlüğünün Bankaya ortaklığı sağlanabilmektedir.

Saydığımız ve tamamen istisnai bir mahiyet arz eden ve istisnaiyeti de ayrı ayrı tedvin olunan
kanunlarla teyidolunan bu 3 saha dışında Vakıf ar Genel Müdürlüğü mameleki meyana dâhil
parasını ticari ve sınai bir teebbüse yatırma imkânından yoksundur.

Bu durum karışındadır ki hazırlanan Kanun Tasarısını teklif etmek zorunluğunda kalınmıştır.

Tasarı ile verilmesi teklif olunan iznin gerektirdiği olay şudur.

1957 yılında Türkiye Vakıflar Bankası tarafından (10 milyon lira) bedelle satın alınan Taksim gezisinde ve halen Taksim Belediye gazino ve müstemilâtının işgal etmekte olduğu sahada 8 000 M² lik ve şehir imar plânında otel inşaat mahallî olarak tefrik edilen yer, İstanbul'un en muhtemelen ve değerli bir yeri olmasına rağmen aradangeçen 8 yıla yakın bir zamandanberi tahakkuk ettirilmemiştir.

İki yıldan beri Vakıflar Bankası tarafından konu üzerinde çeşitli yönlerden yapılan hazırlık çalışmalarını sonunda adı geçen yere yapılacak batı anlamında birinci sınıf bir otelin birinci derecede rantabl bir teşebbüs ve yatırım olacağına inanılmıştır.

Diğer taraftan Turizm dâvasının ön plânda ele alındığı ve bu dâvaya yurdun gelecekte en mühim döviz kaynaklarından biri olarak bakıldığı şu anda yapılacak yatırımın yurdun turizm kalkınmasında ön plânda bir yer işgal edeceğine de kesinlikle inanılmıştır.

Yukarıda arz edildiği gibi Vakıflar Bankasının sermayesine % 55 nisbetinde mazbut vakıflar adına doğrudan doğruya, % 20 nisbetinde de murakabesi altındaki mülhak vakıflar dolayısıyla olmak üzere % 75 nisbetinde iştirak etmiş bulunan Vakıflar Genel Müdürlüğünün; esas itibarıyla bizzat idare ve murakabesine mevdu iken Banka vasıtasıyla işletilmekte olan vakıf servetten bir kısmının değerlendirilmesi amacıyla adı geçen Bankaca teşebbüs olunan bu işle çok yakından ilgilenmesi gerekmektedir.

Teşebbüslü Vakıflar Genel Müdürlüğünün Bankanın yanında yer alarak ve kurulacak ortaklığa sermaye koyarak iştiraki, klâsik ölçüler içinde bekliyen sermayenin rantabl bir sahaya plâse edilmesi sonucunu doğuracaktır.

Böyle bir beraber çalışma, şu olumlu sonuçları verecektir :

- a) Vakıflar Genel Müdürlüğüne hizmetlerini daha iyi bir şekilde yapabilecek malî imkân ve gelir kaynağı sağlayacaktır.
- b) Vakıflar Bankasının da muatal kalan kalan sermayesine işleme ve dolayısıyla gelir getirme imkânını verecektir.
- c) Banka sermayesinin işlemesi ve rant temin etmesi, Bankanın en büyük sermaye ile ortağı sıfatıyla yine Vakıflar Genel Müdürlüğüne bu ranttan büyük bir kısmının rücu etmesi sonucunu doğuracaktır.

d) Yurdun turizm dâvasında önemi küçümsenmeyecek bir adım atılmış olacaktır. Bütün bu gerçeklerle ilişkin kanun tasarısının düzenlenmesi gerekli görülmüştür.

Tasarı 3 madde halinde tertibedilmiş olup :

1. Maddenin amacı, Vakıflar Kanununda ki bir boşluğu belirli bir olay dolayısıyla doldurmaktadır.

Bu suretle Vakıflar Genel Müdürlüğüne Taksim'de yapılacak otel için ticari esaslar dairesinde kurulacak ortaklıklara katılmak imkânı verilecektir.

2 ve 3 nci maddeler yürürlük ile yürütmeğe yetkili mercileri tâyin etmektedir.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyon
Esas No. : 1/803
Karar No. : 2

12 . 5 . 1965

Yüksek Başkanlığa

İstanbul'da Taksim'de yapılacak otele Vakıflar Genel Müdürlüğünün katılmasına dair kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü :

M. Meclisi (S. Sayısı : 952)

Tasarı gerekçesinde arz edilen hususlar Komisyonumuzca yerinde görülmüş, kanun başlığı değiştirilerek, maddeler ise aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Geçici Komisyon Başkanı

Giresun

İ. Etem Kılıçoğlu

Sözcü

Trabzon

A. Şakir Ağanoğlu

Ağrı

N. Güngör

Erzurum

N. Diler

İmzada bulunamadı.

Sivas

R. Günay

Adana

A. Bozdoğanlı

Sivas

R. Çeltéklî

Hükümetin teklifi

İstanbul'da Taksim'de yapılacak otele Vakıflar Genel Müdürlüğünün katılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — İstanbul'da Taksim'de mülikiyeti halen Türkiye Vakıflar Bankası Anonim Ortaklığına ait arsa üzerinde turistik gayelerle yapılacak otelin ticari esaslara göre inşa ve işletilmesi için kurulacak ortaklıklara idare meclisince akaar - toprak satış fonundan ayrılacak para ile Vakıflar Genel Müdürlüğü kurucu ve ortak olarak katılabilir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükmünü Başbakan yürütür.

Millet Meclisi Geçici Komisyonunun değişikliği

İstanbul'da Taksim'de yapılacak oteli inşa edecek ve işletecek Anonim Ortaklığına Vakıflar Genel Müdürlüğünün katılmasına dair Kanun

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

11 . 2 . 1965

Devlet Bakanı ve

Başb. Yardımcısı

K. Satır

Devlet Bakanı, Y.

M. Yüceler

Adalet Bakanı

S. Atalay

İçişleri Bakanı

O. Öztrak

Maliye Bakanı

F. Melen

Bayındırlık Bakanı

A. H. Onat

Başbakan

İsmet İnönü

Devlet Bakanı

İ. S. Omay

Devlet Bakanı

N. Yetkin

Millî Savunma Bakanı

İ. Sancar

Dışişleri Bakanı

F. C. Erkin

Millî Eğitim Bakanı

İ. Öktem

Ticaret Bakanı

F. İslimyeli

Güm. ve Tekel Bakanı

M. Yüceler

Ulaştırma Bakanı

M. Vural

Sanayi Bakanı

M. Erten

Trz. ve Tanıtma Bakanı

A. İ. Göğüş

Sa. ve So. Y. Bakanı

K. Demir

Tarım Bakanı

T. Şahin

Çalışma Bakanı

B. Ecevit

En. ve Ta. Kay. Bakanı

H. Oral

İmar ve İskân Bakanı

S. Kutlay

Köy İşleri Bakanı

L. Yurdoğlu